

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

К Њ А Ж Е В А Ц

ПРОГРАМ РАДА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

„ДР МИХАЈЛО СТУПАР” У КЊАЖЕВЦУ

ЗА 2026. ГОДИНУ

21

У Књажевцу,

децембар, 2025. године

I УВОД

- *назив установе социјалне заштите:* Центар за социјални рад „др Михајло Ступар“ у Књажевцу;
- *ПИБ:* 100631156;
- *матични број:* 07208332;
- *шифра делатности:* 8899, остала социјална заштита без смештаја;
- *адреса седишта установе:* ул. Карађорђева број 53, Књажевац;
- *подаци о одговорном лицу у правном лицу и лицу које спроводи програм рада:*
Александар Стојановић, директор,
телефон: +381 19/732238,
мејл адреса: knjazevac.csr@minrzs.gov.rs;

Циљеви за програмску годину у Центру за социјални рад у Књажевцу обухватају унапређење социјалних услуга, ефикасније пружање помоћи корисницима и имплементацију нових иницијатива које доприносе друштвеној интеграцији и заштити угрожених група. У кључне циљеве спадају:

- повећање доступности и квалитета социјалних услуга;
- интеграција рањивих група у друштво;
- јачање међусекторске сарадње;
- обука и едукација запослених;
- дигитализација и унапређење административних процеса;
- подизање свести о правима корисника и
- проактивна подршка у кризним ситуацијама.

Реализација планираних активности у Центру за социјални рад у Књажевцу суочава се са неколико потенцијалних ризика који могу утицати на ефикасност и успешност програма. Неки од главних ризика укључују:

- недостатак финансијских средстава;
- преоптерећеност запослених;
- недовољна међусекторска сарадња;
- промене у законодавству;
- незадовољство корисника;
- кризне ситуације (нпр. пандемије, природне непогоде...);
- повећање броја корисника у кризним временима и
- негативни друштвени и културни фактори (нпр. отпорност заједнице према социјалним услугама, стигматизација одређених група, предрасуде које могу отежати корисницима приступ услугама и др.)

У циљу смањења ових ризика, важно је развити мере за отклањање ризика као што су одговарајуће стратегије, планирање у фазама, правовремено тражење додатних финансијских извора, улагање у стручно усавршавање запослених, унапређење међусекторске сарадње и технолошке инфраструктуре.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАДА

I Усвојене Националне стратегије и Закони

- Стратегија развоја социјалне заштите у Републици Србији,
- Национална стратегија за младе,
- Национална стратегија о старењу,
- Стратегија за смањење сиромаштва,
- Национална стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља...
- Стратегија за подстицање рађања...

као и Стратешки докуменат општинског нивоа:

- Одлука о социјалној заштити у општини Књажевац,

и важећи Законски прописи који имају директну или индиректну примену у социјалној и породично - правној заштити :

- Закон о социјалној заштити,
- Породични закон,
- Закон о социјалној карти
- Кривични Законик,
- Закон о извршењу кривичних санкција,
- Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица,
- Закон о локалној самоуправи
- Закон о општем управном поступку
- Закон о прекршајима,
- Закон о парничном поступку и Закон о ванпарничном поступку,
- Закон о извршном поступку,
- Закон о хипотеци.

опредељују концепцију Програма рада за 2026. годину.

II Показатељи привредних, демографских и других чинилаца у општини

Књажевац

- Привредни раст у Општини;
- Природни прираштај - попис становништва из 2022. године;
- Број незапослених;
- Број корисника права на новчану социјалну помоћ;
- Број корисника једнократних новчаних помоћи;
- Број пензионера;
- Броја породица са поремећеним односима;
- Деца и млади са асоцијалним понашањем и у сукобу са законом;
- Број жртава насиља;
- Достигнути ниво социјалне и породично - правне заштите у општини Књажевац;

- Потребе корисника социјалне и породично - правне заштите;
- Уочени проблеми и потребе у примени облика и мера заштите корисника;
- Однос локалне власти према социјалној заштити, а нарочито у делу финансирања права корисника и материјалних трошкова Центра;
- Број и квалитет пружених мера и услуга у претходној години и
- Могућност стицања ванбюджетских средстава;
- Достигнути ниво сарадње са партнерима у оквиру социјалне и породично – правне заштите (судови, тужилаштва, прекршајни судови, здравствене службе, Полицијске станице ...);
- Ниво сарадње са хуманитарним и невладиним организацијама, Црвеним крстом...
- Кадровске и техничке могућности Центра за социјални рад;
- Амбиције стручних радника и пратећих служби...

III Средински услови

Окружење у коме ће Центар за социјални рад у Књажевцу реализовати своје активности и задовољавати потребе корисника, није се битно променило у односу на протеклу годину. Услови рада и простор у коме се реализују активности (непосредна заштита корисника и саветодавни рад), задовољавају потребе, како корисника тако и запослених.

Центар за социјални рад пружаће услуге становништву Општине чији је број према подацима пописа из 2022. године, 25.459 становника.

Књажевац је једна од најраспрострањенијих општина у Србији (1202 км квадратна), али сходно податку о сеоском становништву, са врло малом густином насељености - мање од 16 становника по квадратном километру, са тенденцијом даљег смањења. Домаћинства у просеку имају нешто преко 2 члана, а просек повећавају вишечлана домаћинства у граду, приградским и неколико већих села у општини. У осталим, а нарочито у удаљенијим планинским селима, доминирају самачка старачка домаћинства.

Још неколико параметара, битних за област социјалне заштите, карактерише нашу, али и друге општине у овом делу Србије, а то су: **мали проценат младе популације, изражајнија стопа незапослености, ниска просечна зарада и велики број пензионера са најнижом пензијом.**

IV Делатност Центра за социјални рад

Делатност Центра се развијала у оној мери у којој је сагледавана глобална социјална политика, у правцу који је пракса наметала и у мери којој је социјална наука напредовала.

Установе социјалне заштите представљају базу стручног рада и услуга социјалног, педагошког, психолошког, социолошког, дефектолошког, правног и другог стручног рада, задовољавају социјално заштитне потребе, спречавају узроке и отклањају последице социјалних случајева и проблема на подручју општине, и врше остале послове предвиђене законом и другим прописима. Центар има улогу организатора и координатора свих социјалних активности на подручју општине.

У циљу даљег развоја и унапређења социјалне заштите у општини Књажевац, Центар за социјални рад Књажевац ће као носилац социјално-заштитних функција своју делатност у 2026.

години извршавати путем:

- 1. Стручно - аналитичке делатности** која обухвата стручни рад са аспекта настанка социјалних проблема, утврђивање социјалних проблема грађана и њихових породица као и појединаца на подручју општине Књажевац, планирање, програмирање и предузимање мера и акција на спречавању ширења социјалних проблема.
- 2. Управно-правне делатности** која садржи вршење јавних овлашћења, која произилазе из закона и других прописа и одлука, а односе се на социјалну заштиту, заштиту материјално необезбеђених и за рад неспособних лица, заштиту породице са децом, заштиту самохраних мајки, заштиту жена породиља, заштиту деце и омладине ометене у психофизичком развоју, заштиту старих лица без породичног старања, заштиту лица са друштвено негативним понашањем, заштиту особа са инвалидитетом, односно заштиту свих лица и породица у стању социјалне потребе.
- 3. Социјално услужне делатности** које у себи садрже материјалне и нематеријалне услуге корисницима социјалне заштите и грађанима као што су: саветодавни рад, упутства за остваривање појединих права из породичне и друге заштите, заштите имовине лица под старатељством и малолетника незбринутих или занемарених на подручју локалне заједнице.
- 4. Финансијске делатности** која обухвата целокупно материјално финансијско пословање Центра за социјални рад, израду периодичних обрачуна, финансијског плана, завршног рачуна, финансијску документацију за реализацију свих социјалних пројеката и др.

Наведене полазне основе и други чиниоци обавезују Центар да, као установа која врши јавна овлашћења у социјалној заштити, благовремено и стручно, у вршењу јавних овлашћења у 2026. години одлучиваће о:

1. правима на новчану социјалну помоћ и увећану новчану социјалну помоћ,
2. правима на посебну новчану накнаду,
3. правима на додатак за помоћ и негу другог лица,
4. правима на помоћ за оспособљавање за рад,
5. правила на смештај у установу социјалне заштите,
6. правима на породични смештај,
7. хранитељству, усвојењу и старатељству,
8. одређивању и процени личног имена детета,
9. мерама превентивног и корективног надзора над вршењем родитељског права и другим пословима дефинисаним Законом и подзаконским актима.

У вршењу јавних овлашћења, Центар ће, у складу са законом, обављати и следеће послове:

1. обилазити кориснике на терену, вршити процену њихових потреба (материјалних и нематеријалних) и пружати помоћ у зависности од потреба,
2. сарађивати са тужилаштвом, полицијском управом и судом у спречавању насиља у породици (учествовати на састанцима за координацију и сарадњу у тој проблематици, достављати извештаје на захтев полицијских службеника ради изрицања хитних мера и др.),
3. спроводити поступак посредовања-медијације у породичним односима,
4. на захтев Суда достављати налаз и стручно мишпење у парницама у којима се одлучује о заштити права детета, вршењу односно лишењу родитељског права,
5. пратити активности хранитеља, усвојитеља и старатеља у заштити корисника,

6. вршити попис и процену имовине лица под старатељством,
7. сарађивати са јавним тужилашством и судом за малолетнике у избору и примени васпитних налога,
8. спроводити медијацију између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела,
9. подносити извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике,
10. присуствовати, по позиву суда, радњама у припремном поступку против малолетних учинилаца кривичног дела, стављати предлоге и упућивати питања лицима која се саслушавају,
11. достављати мишљења суду пред којим се води кривични поступак против малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитивати средину прилике у којима малолетник живи, и друге околности које се тичу његове личности и понашања,
12. присуствовати седницама већа за малолетнике и главним претресима у кривичним поступцима који се воде против малолетних учиниоца кривичних дела,
13. обавештавати суд за извршење заводске васпитне мере и полицију када извршење мере не може да започне или да се настави због одбијања или бекства малолетника,
14. старати се о извршењу васпитних мера посебних обавеза,
15. проверавати извршење васпитних мера појачаног надзора од стране родитеља, усвојитеља или старатеља,
16. проверавати извршење васпитних мера појачаног надзора у другој породици и указивати помоћ породици у коју је малолетник смештен,
17. спроводити васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства, тако што ће се бринути о школовању малолетника, одвајању од средине која на њега штетно утиче и сређивању прилика у којима живи,
18. старати се о извршењу васпитних мера појачаног надзора,
19. достављати суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера,
20. предлагати суду доношење одлуке о трошковима извршења васпитних мера,
21. обављати и друге послове утврђене Законом.

У вршењу јавних овлашћења, Центар ће:

- пружати услуге социјалног рада и покретати судске поступке када је Законом на то овлашћен,
- откривати, санирати и пратити потребе грађана из области социјалне и породично - правне заштите,
- решавати социјалне потребе грађана,
- организовати и спроводити одговарајуће облике социјалне заштите и социјалног рада,
- развијати и унапређивати превентивне активности које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема,
- пружати дијагностичке услуге, спроводити одговарајуће третмане, саветодавне услуге и стручну помоћ корисницима,

- подстицати, организовати и координирати добровољан рад у области социјалне и породично - правне заштите,
- водити евиденцију и документацију о пруженим услугама и мерама у социјалној заштити,
- подстицати развој породичног смештаја и хранитељства,
- успостављати квалитетну сарадњу са свим субјектима на општинском нивоу и шире,
- подстицати рад на терену, ради обиласка корисника,
- пружати услуге социјалног рада у поступку решавања о свим правима,
- иницирати развој услуга у социјалној заштити, односно предлагати Локалној самоуправи измене и допуне Одлуке о социјалној заштити
- информисати грађане о различитим програмима социјалне заштите,
- повезивати све актере социјалне заштите на локалном нивоу,
- чинити напоре да услуге у социјалној заштити буду квалитетне и благовремене,
- иницирати развој иновативних услуга,
- предлагати мере из области популационе политике,
- вршити евалуацију свих пружених услуга и мера.

У Услуге и подршка у локалној заједници

Према одредбама **Одлуке о социјалној заштити**, појединцима и породицама са територије општине Књажевац посредством Центра за социјални рад током 2026. године биће доступне следеће врсте подршке и услуга:

1. Једнократне помоћи и помоћи у натури, укључујући и добровољно радно ангажовање

Ово право имају лица која се изненада или тренутно нађу у стању социјалне потребе, коју не могу самостално превазићи и то нарочито у случајевима: задовољавања основних животних потреба; отклањања последица елементарних непогода; постпеналне заштите; прихвата по престанку смештаја и у другим ситуацијама према процени Центра за социјални рад. Појединац или породица може право на једнократну помоћ користити и више пута у календарској години, али не више од четири пута, с тим да укупна годишња средства остварена по основу овог права не прелазе износ већи од просечне зараде остварене по запосленом у Републици у месецу за који се врши исплата, осим новчане накнаде за добровољно радно ангажовање.

Износ једнократне новчане помоћи не може бити већи од просечне зараде по запосленом у јединици локалне самоуправе у месецу који претходи месецу у коме се врши исплата.

Одлуком је прописано и **право на увећању ЈНП** коју ће и током 2026. године остваривати:

- породице којима услед елементарних непогода буде значајно оштећен стамбени простор,
- породице у којима је несрећним случајем наступила смрт једног или више чланова,

- породице у којима је члан породице оболео од тешке болести, нема својство осигураног лица, као ни средства за појачану негу, и
- деца без родитељског старања која нису на хранитељству, а налазе се на евиденцији ЦСР (за набавку школског прибора и уџбеника, трошкове екскурзије и рекреативне наставе).

2. Накнада трошкова здравствене заштите

Ова врста новчане помоћи одобрава се у следећим случајевима:

- за прибављање лекарског уверења за заснивање радног односа,
- за куповину лекова који нису на позитивној листи, **лекова за лечење тежих стања малигних болести** и др,
- приликом ургентног смештаја корисника (у установу социјалне заштите или здравствену установу),
- трошкове одлазака на контролне прегледе и сл.
- у другим хитним случајевима,
- за обраду обрасца за оцену радне способности потенцијалних корисника права на новчану социјалну помоћ и додатка за помоћ и негу другог лица, који су корисници у систему социјалне заштите.

Очекује се током 2026. године око 1000 захтева, оних лица који имају потребе за овом подршком.

3. Опрема корисника за смештај

Ово право остварују корисници који се упућују на смештај у установу социјалне заштите или хранитељску породицу, а опрему не могу сами да обезбеде, као ни њихови сродници. Ту спадају одећа, обућа, трошкови превоза до установе или породице у коју се смешта и др. У 2026. години очекује се да се јави потреба за коришћењем овог права код око **30** корисника.

4. Накнада трошкова сахране

Ово право користи се за лица без прихода која су смештена у установама социјалне заштите или другој породици, лица без пребивалишта која се у тренутку смрти нађу на подручју општине, корисници права на новчану социјалну помоћ, као и друга лица без прихода и без сродника, или их има, али нису у могућности да сносе трошкове и изврше сахрану.

На годишњем нивоу ово право користи се за око 50 корисника, што је неки вишегодишњи просек, па се тако очекује и у 2026. години. Током 2025. године ово право коришћено је за 42 корисника.

Појединци и породице са територије општине Књажевац могу бити корисници следећих услуга из области социјалне заштите:

❖ Дневне услуге у заједници:

- Помоћ у кући старим особама и особама са инвалидитетом у граду и селу:

- Помоћ у кући за децу са сметњама у развоју и њихове породице
- услуга „Народна кухиња“

❖ **Саветодавно-терапијске услуге и социјално-едукативне услуге**

- Услуге саветовалишта за брак и породицу, за младе и стара лица
- Омладински клуб „Отворена врата“

❖ **Услуге смештаја:**

- Смештај у прихватилиште или прихватну станицу

III ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Организацију Центра чине: директор, једна унутрашња организациона јединица и стручна и саветодавна тела.

Директор Центра је одговоран за успостављање унутрашње организације рада. Своју функцију обавља са:

- Управним и Надзорним одбором , а у складу са Пословником о раду Управног и Надзорног одбора
- стручним радницима на пословима социјалног рада и управно-правним пословима
- радницима на извршењу административних и техничких послова.

У Центру за социјални рад „Др Михајло Ступар“ у Књажевцу, а у складу са чланом 16. став 2. и 24. став 4. Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад, вршење послова организује се у оквиру једне унутрашње организационе јединице коју сачињавају сви запослени стручни радници на пословима социјалног рада и управно-правним пословима.

За извршење административно-финансијских и техничких послова задужени су радници на административно-финансијском и техничким пословима.

У центру се образују стална и повремена стручна и саветодавна тела.

Стална тела Центра за социјални рад су:

- Колегијум Службе - унутрашње организационе јединице
- стална комисија органа старатељства.

Повремена тела су стручни тимови.

Колегијум Службе је стручно тело којим руководи директор и у чијем раду поред директора учествују сви стручни радници на пословима социјалног рада (супервизор и водитељи случаја) и управно-правним пословима.

Колегијум Службе разматра општа питања и доноси закључке од значаја за унапређење стручног рада и стручних процедура у раду, додатног образовања запослених, унапређења положаја корисника, остваривање сарадње са другим установама и удружењима грађана.

IV КАДРОВСКА СТРУКТУРА

Програм Центра у 2026. години планирано је да реализују:

- социјалних радника: 4 - висока стручна спрема,
- правника: 3 - висока стручна спрема,
- педагога: 3 - висока стручна спрема
- психолога: 4 - висока стручна спрема,
- економиста: 1 - висока стручна спрема,
- комерцијалиста: 1 - средња стручна спрема,
- произвођач финалног производа од дрвета: 1 – средња стручна спрема

Сходно важећем Правилнику о организацији и систематизацији послова у Центру за социјални рад „др Михајло Ступар“ у Књажевцу систематизација радних места обухвата следеће послове и број извршилаца:

- директор – 1 (извор финансирања буџет РС)
- супервизор – 1 (извор финансирања буџет РС)
- водитељ случаја у центру за социјални рад – 5 (извор финансирања буџет РС)
- стручни радник на пословима социјалног рада - 1(извор финансирања буџет РС)
- стручни радник на пословима планирања, развоја и извештавања – 1 (извор финансирања буџет РС)
- стручни радник за управно-правне послове – 1 (извор финансирања буџет РС)
- шеф рачуноводства – 1 (извор финансирања буџет РС)
- благајник – 1 (извор финансирања буџет РС)
- возач -1 (извор финансирања буџет РС)
- стручни радник на услугама у заједници – 3 (извор финансирања буџет ЈЛС)
- секретар – правник -1 (извор финансирања буџет ЈЛС).

Међу наведеним радницима Центра - 15 радника је високо образовано, а 2 са средњом стручном спремом.

Од тренутно **17 запослених радника, 13 финансира буџет Републике Србије, а 4 буџет општине Књажевац.**

Током 2026. године активирати волонтере и лица на стручној пракси (у оквиру просторних капацитета Центра) свих стручних профила од интереса за кориснике Центра за социјални рад.

Осим рада стручних радника, за административно - финансијске и техничке послове, рад је индивидуалан и сваки радник је одговоран за благовремено и законито извршавање задатака у оквиру свог реферата.

Комуникација између стручних радника и свих радника Центра за социјални рад у извршавању постављених задатака мора бити професионална.

Сваки радник Центра својим понашањем мора да штити углед установе, која је у систему социјалне заштите и породично - правне заштите од посебног државног интереса у вршењу јавних овлашћења. Такође, сваки радник Центра мора се професионално понашати према странкама, пословима и колегама и чувати као службену тајну све информације и податке, до којих дођу у обављању посла.

V ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

У 2026. години рад у Центру биће организован у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова и у складу са Правилником о нормативима и стандардима рада Центра.

Пружене услуге корисницима морају бити благовремене, континуиране, професионално и стручно пружене, применом важећих норматива и стандарда са циљем да активирају капацитете корисника и побољшају квалитет живота, задовоље потребе и ублаже ризике по корисника.

Такође, то подразумева могућност избора услуге, партиципација и активација корисника, избор најмање рестриктивног окружења, као и примена програма, односно услуга које превенирају настанак и трангенерацијски пренос социјалних проблема. Мере и услуге морају бити благовремене и усмерене на заштиту појединца и породице у ризику, на маргинализоване групе и њихово оспособљавање за продуктиван живот у заједници, као и на заштиту жртава насиља и трафикинга.

• Планирање

Центар за социјални рад, у складу са актима јединице локалне самоуправе, учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе.

Планирање је континуирана делатност Центра за социјални рад, која произилази из развоја заједнице као једне од његових основних функција, укључује процену социјалних потреба грађана локалне заједнице, иницирање, развој и унапређење услуга и успостављање међусистемске координације и сарадње.

Пуна сврха планирања огледа се у перманентном прикупљању података из различитих извора те мониторингу и евалуацији реализованих активности и постигнутих исхода како би се потребе грађана задовољавале на што целовитији, ефикаснији и економичнији начин. У Центру за социјални рад планирање има карактеристике циклочног процеса, у коме упоредо са реализацијом активности, мониторингом и евалуацијом започиње нови циклус планирања.

У остваривању своје делатности, сарађује и развија партнерства са органима државе, локалне заједнице, јавним службама, удружењима грађана и невладиним организацијама, месним заједницама, верским организацијама, предузећима, установама, медијима, породицама и појединцима.

Центар посебну пажњу посвећује изградњи капацитета организације: стварању просторних и техничких услова, хуманизацији радне средине, сигурности и стручном развоју особља.

Центар реагује благовремено и ефикасно на промене у систему социјалне заштите и брзо се прилагођава новим ситуацијама. Помаже развој и унапређење професионалног социјалног рада у

заједници и у окружењу.

Стручни радници Центра прихватају, подржавају и развијају нове приступе у раду, развијају властита искуства и добру праксу, користе се искуствима других, примењују савремене методе рада и поштују законска, стручна, етичка и хумана начела у раду.

О свом раду редовно извештава надлежне републичке и општинске органе, отворен је према јавности као и новим идејама и приступима.

Поред примене класичних облика социјалне заштите у овом **планском периоду сматрамо да приоритет треба дати примени и развоју отворених, као и превентивних облика социјалне заштите свих категорија корисника**, а у циљу обезбеђења задовољавајућег третмана и веће обухваћености становништва.

Спровођење социјалне заштите мора бити окренуто задовољавању потреба појединаца, породице и група, посебно оних лица којима је дуже времена или трајно потребна друштвена помоћ.

Центар за социјални рад ће реализовати **циљеве социјалне заштите** прописане Законом, а то су:

- достизање и одржавање минималне материјалне сигурности и самосталности породица у задовољавању основних животних потреба,
- обезбеђење доступности услуга и права из социјалне заштите,
- једнаке могућности за самосталан живот и подстицање социјалне укључености,
- очување и унапређење квалитета породичних односа и породичне, родне и међугенерациске солидарности, као и
- превенција злостављања, занемаривања или експлоатације и отклањање њихових последица.

Сви наведени циљеви оствариваће се пружањем услуга социјалне заштите и другим активностима које дају простор да се предупреди, умањи или отклони зависност појединаца и породица од система социјалне заштите. Све то уз поштовање **начела социјалне заштите**, а она су:

- поштовање интегритета и достојанства,
- забрана дискриминације,
- најбољи интерес корисника,
- најмање рестриктивно окружење,
- ефикасност, благовременост и целовитост пружања социјалне заштите,
- унапређење квалитета у пружању услуга, јавност у раду и доступност и индивидуализација социјалне заштите.

При томе ће бити поштована **права корисника** која су такође дефинисана Законом, а то су: **право на информације, на учешће у доношењу одлука** које се тичу њих, **на слободан избор услуга, на поверљивост података, на приватност и на притужбу.**

С обзиром да је Влада Републике Србије усвојила Уредбу о мерама социјалне укључености корисника новчане социјалне помоћи, Центар за социјални рад ће и током 2026. године бити кључни носилац тих активности, а у складу са потписаним протоколима о сарадњи са носиоцима појединих активности - Општина Књажевац; Здравствени центар; Национална служба запошљавања; основне и средње школе, и др.

Мере социјалне укључености су активности које омогућавају превазилажење неповољне социјалне ситуације корисника новчане социјалне помоћи који је способан за рад. Видови активације су:

- 1) образовање укључивањем корисника у одређени образовни ниво (формално образовање),
- 2) стицање знања и вештина путем организовања обука, курсева и сл. (неформално образовање),
- 3) запошљавање,
- 4) лечење,
- 5) друштвено користан рад, односно рад у локалној заједници.

• Приправност

У Центру за социјални рад приправност је посебан облик рада ван радног времена код којег запослени мора бити стално доступан (у приправности) да би, ако затреба, извршио неодложну интервенцију ради осигурања безбедности у ситуацијама које угрожавају живот, здравље и развој корисника и обезбеђују се 24 сата дневно, уз обавезну сарадњу са другим надлежним органима и службама сходно Плану приправности који доноси директор Центра за социјални рад.

• Број корисника у 2026. години

Очекује се уједначен број корисника у делу остваривања права на материјална давања у 2026. години са претходном годином, имајући у виду да је у 2024. години уведен и заживео регистар социјална карта, који је у великој мери смањио могућност злоупотреба од стране подносилаца захтева и омогућио правичнију расподелу помоћи. Такође, када су у питању друга права и услуге које се остварују посредством Центра за социјални рад, не очекују се већа одступања у погледу броја корисника у односу на раније године.

• Сарадња са локалном заједницом

Да би Центар за социјални рад могао спроводити интегративни модел социјалне заштите на локалном нивоу, неопходна је и сарадња свих релевантних институција локалне заједнице (суд - основни и прекршајни, тужилаштво, полиција, здравство, образовне институције...) и усавршавање модела међуресурске сарадње, када је у питању насиље у породици, као и реализација прописане надлежности и процедура у заштити корисника, дефинисаних Законом, подзаконским актима и потписаним Протоколима о сарадњи.

Посебан вид сарадње Центра за социјални рад, Месних заједница и других организација и установа треба унапређивати преко активације радно способних корисника новчане социјалне помоћи, у складу са Уредбом о мерама социјалне укључености корисника новчане социјалне помоћи коју је усвојила Влада Републике Србије.

Једна од планираних активности у 2026. години је организовање и наставак обилазака старих и болесних у сеоским срединама, у присуству стручних радника Центра, као и обилазак лица на институционалном и породичном смештају у складу са Планом посета Центра.

У вези бриге о старијима, неопходно је буџетирати услугу „Помоћ у кући старим особама и особама са инвалидитетом“ од почетка календарске године.

Увек мора бити присутна сензибилност стручних радника у препознавању потреба код корисника и у пружању благовременог и адекватног одговора на исте и на томе треба свакодневно радити. То би требало да буде и те како важан циљ Центра у наредном периоду.

Такође, потребна је и значајна континуирана материјална подршка локалне самоуправе Центру, ценећи достигнути квалитет социјалног рада, ентузијазам, повезивање локалних институција и тежње за развојем интегративне социјалне заштите у општини Књажевац, на највишем нивоу за шта Центар има капацитет. Рад на терену подразумева и успостављање добре сарадње са Месним заједницама, а све у интересу корисника са територије коју покрива та Месна заједница

Стручно усавршавање и чланство у струковним удружењима

У складу са чланом 30. ст. 4 Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад и Правилником о лиценцирању стручних радника у социјалној заштити, којим се уређују услови за издавање и обнављање лиценци за обављање стручних послова у социјалној заштити, сачињен је план и програм стручног усавршавања за све стручне раднике Центра за социјални рад „Др Михајло Ступар” у Књажевцу.

План стручног усавршавања је израђен на основу индивидуалних потреба за усавршавањем свих стручних радника и напретка водитеља случаја током 2025. године, а имајући у виду послове које обављају- подршка породици, рад на заштити деце, одраслих и старих лица, заштита жртава насиља, особа са инвалидитетом, рад са маргинализованим групама, радно искуство, стечена знања и вештине током досадашњег рада у центру за социјални рад, као и личне афинитете и потребе за стицањем нових знања из појединих области свих стручних радника.

У плану је да запослени у току 2026. године похађају акредитоване програме обука које ће допринети унапређењу стручног рада, а за које су заинтересовани и сматрају да ће им користити у раду, као и да присуствују стручним скуповима, конференцијама, округлим столовима и другим видовима стручног усавршавања који ће се организовати током године, а одобрени су од стране Коморе социјалне заштите и других акредитованих тела.

На основу упоредне анализе Плана стручног усавршавања за 2025. годину са потребама унапређења стручног рада сачињени су индивидуални планови стручног усавршавања за све стручне раднике Центра за 2026. годину

Сваки стручни радник има право и обавезу да се стално стручно усавршава. Нарочито, праћењем стручне литературе, стручних скупова у организацији Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства за бригу о породици и демографију, Коморе социјалне заштите и стручних скупова у организацији других субјеката, и разменом мишљења са стручним радницима других Центара, односно Установа социјалне заштите као и другим субјектима у систему социјалне заштите.

Такође, стручним радницима током године биће омогућено истраживање и учешће у пројектима од интереса за кориснике Центра, а уз добијену сагласност ресорног Министарства.

Посебан акценат биће на ангажовању стручних радника у кровним струковним удружењима у социјалној и породичноправној заштити. Циљеви ових активности биће боље повезивање са установама, организацијама и колегама, размена знања и искуства, стручно усавршавање и уједначавање праксе поступања у интересу заједничких корисника.

VII ПЛАНИРАНЕ ПРОГРАМСКЕ И ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ

Програмске активности у Центру за социјални рад обухватају различите активности које имају за циљ подршку и помоћ корисницима у различитим животним ситуацијама. Ове активности су усмерене на унапређење квалитета живота корисника и превенцију социјалних проблема.

➤ **Помоћ у кући старим особама и особама са инвалидитетом у граду и селу:**

Стручни тим Центра за социјални рад обавља услуге процене и планирања (процена стања, потреба, снага и ризика корисника и других особа из окружења, процена старатеља, хранитеља и усвојитеља; израда индивидуалних или породичног плана пружања услуга и мера правне заштите, и

сл.). Планом је предвиђена сарадња и у 2026. години са лиценцираним пружаоцем ове услуге у локалној заједници.

Услугу Помоћ у кући за стара и одрасла инвалидна лица како у градској средини тако и у сеоским насељима пружао је Центар за социјални рад „др Михајло Ступар“ континуирано од 2005. године до 2016. године. Услуга је оцењена примером добре праксе и одржива је. Одлуком о правима грађана из области социјалне заштите на територији општине Књажевац (Сл. лист општина“, број 15/07 и „Службени лист општине Књажевац“, број 4/08) прописано је право на помоћ у кући старим и особама са инвалидитетом.

Сврха помоћи у кући за старе и одрасле особе са инвалидитетом је подршка у задовољавању свакодневних животних потреба у сопственим домовима, како би се унапредио и одржао квалитет живота и спречио или одложио смештај у институције. Помоћ и нега у кући пружа се у случајевима када је породична подршка недовољна или није расположива, а у складу са идентификованим индивидуалним потребама одраслих и старијих лица која услед немоћи или смањених функционалних способности изазваних инвалидитетом/болешћу нису способна да независно живе без свакодневне или редовне подршке.

Резултати рада и евалуација у протеклом периоду, указују на то да су пружене услуге биле у функцији унапређења квалитета живота корисника без измештања из окружења у коме су провели већи део живота.

Овом услугом ће и током 2026. године бити обухваћено више од 140 лица.

➤ Помоћ у кући за децу са сметњама у развоју и њихове породице

Планом је предвиђена сарадња и у 2026. години са лиценцираним пружаоцем ове услуге у локалној заједници.

Проблеми деце са сметњама у развоју су вишеструки. Ова деца ће и у наредној години преко Центра остваривати Законом предвиђена права, пружаће им се материјална подршка, као и услуга Помоћ у кући (ПУК) за децу и њихове породице са сметњама у развоју. Пружање услуге ПУК за децу са сметњама у развоју и њихове породице у општини Књажевац почело је октобра 2011. године. Услуга је настала из потребе за обухватањем деце са сметњама у развоју, као и њихове породице услугом социјалне заштите. Од децембра 2011. године услуга је уврштена у мрежу услуга социјалне заштите у општини Књажевац, Одлуком о социјалној заштити у општини Књажевац („Сл. Лист општине Књажевац“, број 9/2011, 20/2013 и 29/2018).

Сврха услуге „Помоћ у кући“ је подршка у задовољавању свакодневних животних потреба у сопственим домовима, како би се унапредио и одржао квалитет живота и спречио или одложио смештај у институције. Помоћ и нега у кући пружа се у случајевима када је породици потребна подршка, а у складу са идентификованим индивидуалним потребама деце са смањеним функционалним способностима изазваних инвалидитетом/болешћу.

Овом услугом планирано је да се током 2026. године обухвати око 10-оро деце и младих (око 10 породица) како из градске тако и из сеоске средине на територији општине Књажевац.

➤ услуга „Народна кухиња“

Сходно Одлуци о социјалној заштити у општини Књажевац Право на услугу „Народна кухиња“ имају деца из материјално угрожених породица која нису у систему социјалне заштите, стари и болесни који нису пензионери чији укупни приход домаћинства не прелази десет хиљаде динара,

корисници права на новчану социјалну помоћ, пензионери чији укупан приход домаћинства не прелази износ најниже пензије, као и други корисници по процени Центра за социјални рад и Црвеног крста.

О захтевима за остваривање права на услугу народне кухиње одлучује у првом степену Центар за социјални рад решењем, на које сагласност даје Општинско веће општине Књажевац. Број корисника услуге Народна кухиња у 2025. години је 102. У 2026. години не очекују се већа одступања у погледу броја корисника у односу на раније године.

❖ **Саветодавно-терапијске услуге и социјално-едукативне услуге**

➤ **Услуге саветовалишта за брак и породицу, за младе и стара лица**

И у наредној календарској години Саветовалиште за брак и породицу реализоваће саветодавне и терапијске услуге са клијентима из свих старосних група који имају тешкоће у домену индивидуалног, брачног и породичног живота, а сходно израженим потребама. Очекује се да број клијената/корисника буде око 100 лица.

Саветовалиште пружа подршку породицама које су у кризи, кроз саветодавно-терапијски рад, подршку родитељима деце са сметњама у развоју, рад са децом која имају развојне проблеме, и сл.

Саветовалиште за брак и породицу основано је 1986.године.

Ове услуге пружа тим стручњака различитог профила: психолози, социјални радник и правник. Саветодавно- терапијски рад обавља се у односу на појединца, партнере или породице (примарне, проширене, хранитељске) и групе код којих постоји оправдан захтев за саветодавним или терапијским радом. У складу са проценом потреба спроводи се поступак посредовања, медијације, услуге саветовања и подршке у случајевима насиља, поремећених породичних односа.

Значајан сегмент рада је и организовање превентивних активности и програма у односу на појединце, породице у ризику и маргинализоване групе, њихово оспособљавање за продуктиван живот у заједници, одговорно родитељство. Спровode се и стручне радње применом одговарајућих метода, организовањем и пружањем услуга ради спречавања настанка социјалних проблема као што су: насиље у породици, преступништво младих, болести зависности.

Помоћ породицама и/или партнерима и индивидуама се састоји у:

- Разумевању психолошких и развојних фаза и процеса кроз које пролазе како деца тако и млади у свом одрастању,
- бољем узајамном разумевању између чланова породице,
- рад на подизању родитељске компетенције: успостављању психолошких граница и истрајности у њиховом поштовању, помоћ у васпитању,
- Савладавање начина за контролу беса и агресије, како код родитеља тако код детета...
- Пружање помоћи паровима у превазилажењу партнерских проблема: конфликтне партнерске комуникације, тешкоће да успоставе блискост и међусобно поштовање,
- Пружање психолошке помоћи породицама при доношењу одлуке о разводу,
- Пружање психолошке помоћи породицама након развода како би се успоставила или ојачала сарадња међу родитељима у вези деце,

- Пружању психолошке помоћи приликом разних видова породичног и партнерског насиља и злостављања,
- Пружања помоћи код проблема доношења одлуке у вези себе или других, нпр. при доношењу одлуке о раскиду везе,
- Пружање подршке у цињу стицања самопоуздања - како да се изборите за себе,
- Пружање психолошке помоћи за све што сматрате својим проблемом, а околина не разуме;

Најчешће се Саветовалишту обраћају клијенти са следећим проблемима:

- проблеми у партнерском односу (различите врсте брачних криза и проблеми у партнерској комуникацији/престанак партнерске комуникације),
- предразводна проблематика (клијенти који се обраћају у фази када се још није започео поступак развода и када се најчешће преиспитује одлука о разводу, или је потребна подршка у прихватању одлуке, припреми за раздвајање и сл.),
- проблеми у родитељској релацији (углавном присутна немогућност родитељског усаглашавања у васпитању),
- проблеми у понашању деце и младих (агресивно понашање, проблеми у школи...)
- насиље у породици,
- проблеми сепарације

Принципи рада су:

- добровољност долазака
- загарантована дискреција
- поштовање етичког кодекса струке

- **Омладински клуб „Отворена врата“** је превентивни програм психосоцијалне подршке деци и омладини.

Услуге које ће се пружати током 2026. године су: развојно-едукативне и информативно-едукативне радионице, вештине комуникације, вршњачка комуникација, однос према ауторитету, културно-забавни садржаји.

Сврха услуге је:

- развој проактивних облика понашања и пружање психо социјалне подршке деце и омладине
- унапређивање интерперсоналних релација и побољшање квалитета комуникације деце и младих
- превенција нетолерантног односа према вршњацима, али и према ауторитету
- превазилажење осећања друштвене стигматизације
- промоција здравља и здравих стилова живота деце и младих

Циљ: превенција различитих облика неприлагођеног понашања.

Планира се рад са 4 циљне групе, односно са око 40 деце и младих.

Смештај у прихватилиште или прихватну станицу

Смештај у прихватилиште је облик привременог збрињавања лица која изненада остану без смештаја или из других разлога морају да буду збринута ван породице. Њиме се обезбеђује краткотрајан смештај и осигурава безбедност до изналажења трајнијих решења.

Сврха услуге је да се кориснику обезбеди краткотрајан смештај и осигура безбедност, пружи помоћ у проналажењу одрживих решења за кризне ситуације, задовољење основних потреба и приступ другим услугама. Услуге смештаја у прихватилиште се пружају најдуже у трајању од шест месеци и то:

1. деци, младима и одраслим жртвама насиља у породици;

2. деци, младима и одраслим жртвама трговине људима;

3. деци и младима који се налазе у скитњи, без пратње и у различитим кризним ситуацијама, којима је потребан привремени смештај и процена потреба ради упућивања на коришћење других услуга;

4. одраслим и старим лицима у кризним ситуацијама и бескућницима ;

Ова услуга је усмерена на успостављање осећања сигурности као основе за даљи напредак и оснаживање корисника, ради подизања њихове способности за безбедан живот и укључивање у заједницу. Корисник се смешта у прихватилиште упутом надлежног центра за социјални рад. Уколико је пријем корисника у прихватилиште извршен као ургентан, без упута центра за социјални рад, пружалац услуге о пријему корисника обавештава месно надлежни центар за социјални рад најкасније у року од три дана. Уколико је корисник примљен у прихватилиште под сумњом да је жртва трговине људима, пружалац услуге обавештава надлежни центар за социјални рад и Центар за заштиту жртава трговине људима у року од три дана. Услуге смештаја у прихватилиште обезбеђује јединица локалне самоуправе.

По захтевима грађана за коришћење права и услуга из Одлуке у првом степену решаваће Центар за социјални рад, а средства се обезбеђују из буџета општине Књажевац.

У периоду од 2022. године до 2025. године ниједна установа социјалне заштите на територији општине Књажевац није аплицирала за добијање лиценце за пружање услуге смештаја у прихватилиште. С обзиром на то и у 2026. години планира се реализација смештаја лица у прихватилиште ван територије општине Књажевац, као и коришћење ресурса развијених у заједници – породични смештај за децу и одрасла и стара лица.

На основу компаративне анализе годишњих извештаја, уочава се тенденција пораста броја пријава насиља у породици као и потребе за збрињавањем. У вези са тим:

- Мапирани су доступни ресурси за брзо реаговање
- Креирани планови безбедности жртава.

Све ове активности имају заједнички циљ побољшање животних услова корисника, оснаживање заједнице и пружање системске подршке за превазилажење различитих социјалних изазова.

VIII ПЛАНИРАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ

У 2026. години нису планиране веће инвестиционе активности, осим текућег одржавања зграде, просторија и опреме за рад. Услед вишегодишње континуиране подршке оснивача на адаптацији простора и техничке опремљености установе, Центар за социјални рад у Књажевцу тренутно спада у ред установа социјалне заштите у Републици Србији која испуњава све предвиђене техничке стандарде и инфраструктуралне услове за рад, информатичко-технички је модернизована и опремљена за рад и функционисање. У 2026. години у плану је уређење ентеријера пословног простора у складу са финансијским планом.

IX ПЛАН РАЗВОЈА НОВИХ УСЛУГА

❖ Услуга Породични сарадник

Услуга породични сарадник има за циљ унапређење капацитета породице, да омогући безбедне и стабилне услове за раст, развој и добробит детета у његовом породичном окружењу. Намењена је породицама са децом, са бројним и сложеним потребама, у којима постоји ризик за измештање деце или претња да ће се ризик појавити, као и породицама код којих се планира повратак детета у породицу, након мере издвајања из породице.

Циљеви услуге:

- превенција занемаривања и злостављања деце у породицама
- унапређење капацитета родитеља кроз стицање нових знања и вештина у области родитељства, животних вештина, партнерских и других односа
- превенција измештања деце из природних породица
- подршка повратку детета у породицу / оснаживање породица за повратак детета из институција или хранитељских породица

Породице са сложеним и бројним потребама су породице са децом које су често суочене са изразитим сиромаштвом, незапосленošћу, веома лошим стамбеним условима, где постоје изазови везани за проблеме менталног здравља и родитеља и деце, где је дете или родитељ особа са инвалидитетом, где је присутно насиље, породице у којима родитељи занемарују потребе детета или не умеју да одговоре на њих.... Већина породица којима је потребна услуга интензивне подршке трпи због истовремено више незадовољених потреба, односно тешкоћа које их ометају, отежавају им или онемогућавају да родитељи на одговоран начин реализују своју родитељску улогу и омогуће сигуран и безбедан развој деце у породици.

Услуга породични сарадник пружа се у породици и њеном дому, њиховој заједници, реализацијом активности које, у складу са проценом и породичним планом, могу бити практична подршка, саветодавно-едукативне активности и активности заступања, посредовања и координације у заједници. Циљ рада породичног сарадника са сваком породицом је да, заједно са породицом, креира промену у функционисању породице, која ће омогућити добробит детета у породици и бити одржива. Породични сарадник је најмање једном недељно у посети породици, или актеру везаним за конкретну породицу.

Потреба за увођењем ове услуге препозната је кроз рад са породицама које су на евиденцији Центра за социјални рад. Имајући у виду да је све већи број породица код којих су присутни одређени проблеми као што су:

- промене у понашању
- проблеми у комуникацији
- емоционалне и менталне тешкоће
- повећани конфликти
- проблеми у свакодневном функционисању
- социјална искљученост
- проблеми у односима између родитеља и деце
- злостављање и занемаривање

услуга Породични сарадник, породицама са оваквим проблемима може обезбедити адекватну помоћ и подршку.

Финансијски показатељи налазе се у Програму буџета Центра за социјални рад „ Др Михајло Ступар“ Књажевац, за 2026. годину .

У Књажевцу,
Број: 060-30-499/2025
24.12.2025. године

Директор

Стојановић Александар

